

Socialutskottets betänkande 2025/26:SoU33

Slopat matkrav för serveringstillstånd

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändring i alkohollagen. Förslaget innebär att reglerna för serveringstillstånd och servering av folköl förenklas. Bland annat avskaffas kravet på matservering och eget kök för serveringstillstånd. Även bestämmelserna om sittplatser och drinkbarer avskaffas. Vidare avskaffas kraven på eget kök för serveringstillstånd för cateringverksamhet och på matservering vid servering av folköl. Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 juni 2026.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandena.

I betänkandet finns tre reservationer (S, V, MP).

Behandlade förslag

Proposition 2025/26:221 Slopat matkrav för serveringstillstånd.

Tre yrkanden i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Regeringens lagförslag	5
Utskottets ställningstagande	7
Tidsbegränsning	8
Utskottets ställningstagande	9
Utvärdering	10
Utskottets ställningstagande	11
Reservationer	12
1. Regeringens lagförslag, punkt 1 (S, V, MP)	12
2. Tidsbegränsning, punkt 2 (S, V)	13
3. Utvärdering, punkt 3 (S, V)	14
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	15
Propositionen	15
Följdmotionen	15
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	16

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i alkohollagen (2010:1622).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:221 och avslår motion

2025/26:4075 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 1.

Reservation 1 (S, V, MP)

2. Tidsbegränsning

Riksdagen avslår motion

2025/26:4075 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 2.

Reservation 2 (S, V)

3. Utvärdering

Riksdagen avslår motion

2025/26:4075 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 3.

Reservation 3 (S, V)

Stockholm den 28 april 2026

På socialutskottets vägnar

Christian Carlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Christian Carlsson (KD), Jessica Stegrud (SD), Noria Manouchi (M), Karin Sundin (S), Carita Boulwén (SD), Mikael Dahlqvist (S), Malin Höglund (M), Anna Vikström (S), Leonid Yurkovskiy (SD), Gustaf Lantz (S), Thomas Ragnarsson (M), Karin Rågsjö (V), Christofer Bergenblock (C), Mona Olin (SD), Nils Seye Larsen (MP), Dzenan Cisija (S) och Jakob Olofsgård (L).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2025/26:221 Slopas matkrav för serveringstillstånd och tre yrkanden i en följdmotion som har väckts med anledning av propositionen. Regeringens förslag till riksdagsbeslut och förslagen i motionen finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Utskottets överväganden

Inledning

Betänkandet är disponerat så att utskottet inleder med att behandla regeringens lagförslag och ett motionsyrkande med förslag om att delvis avslå regeringens lagförslag. Därefter behandlas två motionsyrkanden med förslag till tillkännagivanden till regeringen.

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändring i alkohollagen. Lagändringen syftar till att förenkla reglerna för serveringstillstånd och servering av folköl. Riksdagen avslår därmed ett motionsyrkande om delvis avslag på regeringens proposition.

Jämför reservation 1 (S, V, MP).

Propositionen

Regeringen föreslår att alkohollagen (2010:1622) ändras för att förenkla bestämmelserna om serveringstillstånd. Förenklingen uppnås genom att lagens 8 kap. 15 § upphävs och kraven därmed avskaffas på att serveringsställen för att få stadigvarande serveringstillstånd ska ha ett eget kök i anslutning till serveringslokalen och tillhandahålla lagad eller på annat sätt tillredd mat. Därmed avskaffas även den nuvarande bestämmelsen att gästerna ska kunna erbjudas ett varierat utbud av maträtter, som efter kl. 23 får begränsas till ett fåtal enklare rätter. Att dessa krav avskaffas kommer enligt regeringen bl.a. att innebära minskade administrativa och materiella kostnader för befintliga serveringsställen och att tillväxten i branschen gynnas genom att företagen får större friheter att själva bestämma om mat ska serveras och i så fall vilken mat och när.

Förutom kraven på matservering och eget kök ska serveringsställen enligt den nuvarande bestämmelsen även vara utrustade med ett i förhållande till lokalens storlek lämpligt antal sittplatser för matservering. Vidare får en drinkbar, om en sådan finns, endast ta i anspråk en mindre del av serveringsställets totala yta och den ska ligga i nära anslutning till matsalen. Regeringen framhåller att avskaffandet av dessa krav skulle leda till ökad flexibilitet i utformningen av serveringsutrymmet och bättre utnyttjande av de lokaler och andra utrymmen som en restaurang disponerar.

För att få ett tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten eller i ett slutet sällskap krävs enligt den gällande bestämmelsen i 8 kap. 15 § alkohollagen att

ett serveringsställe tillhandahåller tillredd mat. Regeringen bedömer att även detta krav bör upphävas eftersom det saknas skäl till att andra regler om matservering ska gälla för tillfälliga tillstånd än för stadigvarande tillstånd. Det finns enligt regeringen inte heller något som talar för att hårdare krav bör ställas på alkoholserveringen till slutna sällskap om alkohol kan serveras till allmänheten utan krav på matservering.

I alkohollagens 8 kap. 15 § finns slutligen två undantag från kravet på att servera mat för att få ett serveringstillstånd. Undantagen gäller för pausservering i teater- och konsertlokalsfoajéer respektive provsmakningar. Eftersom det generella kravet på matservering i alkohollagen tas bort bedömer regeringen att dessa undantag ska upphävas.

Vidare föreslår regeringen att det krav som framgår av 8 kap. 8 § alkohollagen på att det måste serveras mat vid servering av folköl ska avskaffas. Enligt regeringen saknas det skäl att ställa högre krav vid servering av folköl än vid servering av starkare drycker.

Avslutningsvis föreslår regeringen att riksdagen även ska avskaffa det krav som ställs i 8 kap. 4 § alkohollagen på att den som bedriver cateringverksamhet för att få ett stadigvarande serveringstillstånd ska ha ett eget kök för tillredning av mat. Regeringen framhåller att servering av färdiglagad mat är en bärande del i cateringverksamhet, vilket framgår av alkohollagens förarbeten och även av begreppet catering. Detta gäller även fortsättningsvis, och något förtydligande om det behöver inte införas i lagen. Däremot finns det enligt regeringen inte några starka skäl för att fortsätta att ställa krav på att maten ska tillredas i ett eget kök.

Med anledning av ett remissyttrande gör regeringen bedömningen att en konsekvens av att avskaffa kravet på att tillhandahålla tillredd mat för att få ett tillfälligt serveringstillstånd är att det blir möjligt för den som bedriver cateringverksamhet att ansöka om tillfälligt serveringstillstånd utan att det ställs krav på att servera tillredd mat. Regeringen konstaterar dock att den som ansöker om ett tillfälligt serveringstillstånd måste uppfylla övriga krav som ställs i alkohollagen. Regeringen betonar därutöver att slopandet av kravet på eget kök för serveringstillstånd vid cateringsverksamhet inte innebär någon ändring i fråga om tillåtligheten av detaljhandel med hemleverans av alkoholdrycker i form av avlämning av mat och alkoholdrycker som beställts med kort varsel, t.ex. genom matbudstjänster. Av propositionen framgår också att det inte har framförts några önskemål om att öppna för catering av enbart alkoholdrycker.

Lagändringarna bör enligt regeringen träda i kraft så snart som möjligt, vilket innebär den 1 juni 2026. Anledningen är att restaurangbranschen är pressad och i stort behov av möjligheter till kostnadsbesparingar.

Motionen

I kommittémotion 2025/26:4075 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 1 föreslås att riksdagen ska avslå regeringens förslag i den del det avser

ändringen i 8 kap. 4 § alkohollagen, dvs. förslaget att det inte längre ska ställas krav på att den som bedriver cateringverksamhet ska ha ett eget kök för tillredning av mat för att beviljas stadigvarande serveringstillstånd. Motionärerna framhåller att regeringens förslag innebär att lagen kommer att ge utrymme för att tillåta catering av enbart alkohol när det inte längre ställs krav på matservering för tillfälliga serveringstillstånd i slutna sällskap. Motionärerna befarar att bestämmelsen kommer att tillämpas olika i olika kommuner och att det kommer att leda till nya krav på tydligare och enklare regler, vilket i nästa led skulle kunna hota det svenska detaljhandelsmonopolet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att regeringens lagförslag på ett välavvägt sätt svarar mot behovet av att förenkla bestämmelserna om tillstånd att servera alkohol inom ramen för en fortsatt stark skyddslagstiftning. Utskottet konstaterar att avskaffandet av kraven på eget kök, matservering, sittplatser och eventuella drinkbarers utformning och placering minskar de administrativa och materiella kostnaderna för företagen, som därigenom också får ökade möjligheter att anpassa sin bemanning och avgöra hur de utnyttjar sina lokaler och utvecklar sina verksamheter. Samtidigt konstaterar utskottet att övriga krav och skyddsmekanismer i alkohollagen kvarstår oförändrade. Dessa ska även fortsättningsvis beaktas i prövningen av ansökningar om serveringstillstånd och vid tillsyn.

I motionsyrkandet föreslås att kraven för stadigvarande serveringstillstånd vid cateringverksamhet ska behållas oförändrade för att inte ge möjlighet till catering av enbart alkohol. Utskottet vill med anledning av detta hänvisa till uttalandet i propositionen om att cateringsverksamhet inbegriper servering av färdiglagad mat. Även om den föreslagna förenklingen av reglerna för tillfälligt serveringstillstånd i slutna sällskap innebär att den som bedriver cateringverksamhet kan söka ett sådant tillstånd utan att det ställs krav på att servera tillredd mat, måste övriga krav i alkohollagen uppfyllas för att ett tillstånd ska beviljas. Vidare noterar utskottet att det av propositionen framgår att det inte har framförts några önskemål om att öppna för catering av enbart alkoholdrycker och att ett slopat krav på eget kök för att bevilja stadigvarande serveringstillstånd till cateringsverksamheter inte innebär någon förändring i fråga om tillåtligheten av detaljhandel med hemleverans av alkoholdrycker.

Sammanfattningsvis anser utskottet att riksdagen bör anta regeringens lagförslag av de skäl som framgår av propositionen och därmed avslå motion 2025/26:4075 (S) yrkande 1.

Tidsbegränsning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om en tidsbegränsning av lagändringen.

Jämför reservation 2 (S, V).

Propositionen

Den föreslagna lagändringen ska gälla tills vidare. Regeringen bedömer att det befintliga kravet på matsservering med bristande flexibilitet och tolkningsproblem vid tillståndsgivning och tillsyn kan bidra till rättsosäkerhet och en snedvriden konkurrens. Reglerna om vilken typ av mat som ska serveras och hur länge serveringen ska pågå bidrar också till inläsningseffekter och ett ineffektivt utnyttjande av verksamhetsutövares resurser. Kravet på matsservering innebär även ett hinder mot etablering av nya restaurang- och barkoncept. Förslaget att avskaffa dessa krav innebär därmed enligt regeringens bedömning att serveringsställets kostnader minskar och att resurser i stället kan användas för att utveckla verksamheten, öka lönsamheten och stärka konkurrenskraften i branschen.

Regeringen bedömer att den föreslagna förändringen medför administrativa och materiella kostnadsbesparingar för restauranger med serveringstillstånd, samtidigt som kostnaderna vid etablering av nya serveringsställen blir lägre. Totalt bedöms förslaget leda till en besparing för företagen på 3,9 miljarder kronor årligen i form av minskad administrationsbörd, lägre personalkostnader och minskat matsvinn. Antalet serveringsställen uppskattas öka på kort och medellång sikt med 275 restauranger av olika art per år, med en sannolikt avtagande ökning över tid.

Avskaffade krav på matsservering och eget kök för serveringstillstånd kommer enligt regeringen sannolikt att leda till en viss ökad tillgång till och konsumtion av alkohol. Med anledning av detta påminner regeringen om att alkohollagens övriga krav kommer att gälla även fortsättningsvis. Det handlar bl.a. om krav på att alkoholen ska konsumeras under ordnade former med god överblickbarhet och kontroll över serveringen. Det finns också en möjlighet att begränsa tiderna under vilka alkohol får serveras och att neka serveringstillstånd om det på grund av var serveringsstället ligger eller av andra skäl kan befaras medföra besvär i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa. Regeringen framhåller att det också finns möjlighet att ta hänsyn till exempelvis skyddet av barn och unga vid en prövning av de individuella omständigheterna. Vidare får serveringstillstånd endast beviljas den som med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden samt omständigheterna i övrigt är lämplig att utöva verksamheten. Därtill förblir åldersgränserna och detaljhandelsmonopolet oförändrade.

Regeringen konstaterar att alkohollagens sociala skyddsintressen liksom syftet med lagen behöver beaktas i prövningen av ansökningar om serverings-tillstånd och vid tillsyn. Sammantaget anser regeringen att förslaget är en rimlig avvägning mellan folkhälsan och behovet av regelförenkling.

Motionen

I kommittémotion 2025/26:4075 yrkande 2 föreslår Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) att riksdagen ska tillkännage för regeringen att den lagändring som föreslås i propositionen bör vara temporär och inledningsvis gälla för en provotid på två år. Motionärerna framhåller att den föreslagna lagändringen innebär en omfattande omläggning av den svenska alkoholpolitiken och att det saknas en djupare analys av vilka konsekvenser det kan få. Motionärerna anser därför att metoden med en temporär lagstiftning som användes vid införandet av gårdsförsäljning av alkohol bör användas även nu. Under den inledande tvåårsperioden bör lagstiftningen enligt motionärerna utvärderas för att ge underlag för ett ställningstagande om en eventuell förlängning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att regeringen i sitt förslag har gjort en rimlig avvägning mellan skyddet för folkhälsan och behovet av regelförenkling. Förslaget är väl motiverat och konsekvenserna belysta på ett tillfredsställande sätt.

I motionen framförs uppfattningen att lagändringen i likhet med gårdsförsäljningsreformen bör göras tillfällig med en inledande provotid. Utskottet påminner om att beslutet att tillåta gårdsförsäljning innebär en betydande förändring av svensk alkoholpolitik på en principiell nivå eftersom privata intressen därmed släpptes in i detaljhandelsledet. Försiktighetsskäl talade vid beslutet för att införa en tidsbegränsad lagstiftning. Till skillnad från vad som framförs i motionen anser utskottet att omfattningen av den lagändring som utskottet tillstyrkt i betänkandets föregående avsnitt inte kan jämföras med gårdsförsäljningsreformen. Därmed avstyrker utskottet motion 2025/26:4075 (S) yrkande 2.

Utvärdering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om en utvärdering av lagändringen efter sommaren 2026.

Jämför reservation 3 (S, V).

Propositionen

Regeringen bedömer att en eller flera myndigheter bör få i uppdrag att följa upp och utvärdera avskaffandet av kravet på matservering och eget kök. Efter- som alkohollagen är en skyddslagstiftning anser regeringen att det är av stor vikt att snabbt kunna fånga upp eventuella negativa effekter men även kunna identifiera vilken påverkan förslagen får för branschen.

Angelägna frågor att belysa är enligt regeringen utvecklingen av alkohol- konsumtionen fördelat på olika typer av serveringsställen i relation till den totala alkoholkonsumtionen samt andra faktorer som påverkar folkhälsan såsom förekomst av våld och annan brottslighet liksom påverkan på barn och unga. Utvärderingen bör även omfatta samhällsekonomiska konsekvenser, t.ex. utvecklingen av alkoholskador och kostnader för vård. Vidare bör utvärderingen belysa branschens utveckling och lönsamhet, bl.a. ur ett regionalt och lokalt perspektiv, särskilt i fråga om landsbygd och kommuner med få invånare och ett begränsat antal serveringsställen. Utvärderingen bör även avse hur kommunernas tillståndsgivning och tillsyn har påverkats.

Regeringen bedömer att uppdraget att följa upp och utvärdera avskaffandet av kravet på matservering och eget kök innebär kostnader för en eller flera myndigheter på 1 miljon kronor 2026 och 2 miljoner kronor per år under 2027 och 2028. Dessa kostnader ska omhändertas inom de ramar som riksdagen beslutar.

Motionen

I kommittémotion 2025/26:4075 yrkande 3 föreslår Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) ett tillkännagivande om att den utvärdering av lagändringen som regeringen aviserat i propositionen även bör innefatta en första snabb utvärdering direkt efter sommaren 2026. Motionärerna anser att utredningen bakom regeringens förslag är undermålig, och de saknar konsekvensanalyser i viktiga frågor som rör risken för kriminalitet och påverkan på det svenska detaljhandelsmonopolet. Motionärerna anser också att riskerna för en skadlig inverkan på folkhälsan, försämrad allmän ordning och säkerhet samt sociala skadeverkningar inte är tillräckligt belysta. Det behövs därför enligt motionärerna en omfattande uppföljning och utvärdering av de slopade kraven på matservering och eget kök som gör det möjligt att följa effekterna över tid. Med tanke på att

lagändringarna ska träda i kraft den 1 juni 2026 föreslår motionärerna att det dessutom ska göras en första snabb utvärdering direkt efter sommaren.

Utskottets ställningstagande

Utskottet instämmer i vad regeringen anför om vikten av att följa upp och utvärdera konsekvenserna av att kraven på matservice och eget kök för att bevilja serveringstillstånd avskaffats. Utvärderingen bör göra det möjligt att tidigt fånga upp eventuella negativa effekter och hur branschen påverkas. Vad som närmare bör omfattas av uppföljningen och utvärderingen är enligt utskottet väl beskrivet av regeringen i propositionen. Utskottet noterar att regeringen räknar med att avsätta medel för uppföljning och utvärdering redan under innevarande år. Mot bakgrund av detta avstyrker utskottet motion 2025/26:4075 (S) yrkande 3.

Reservationer

1. Regeringens lagförslag, punkt 1 (S, V, MP)

av Karin Sundin (S), Mikael Dahlgqvist (S), Anna Vikström (S), Gustaf Lantz (S), Karin Rågsjö (V), Nils Seye Larsen (MP) och Dzenan Cisiija (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag till ändring i alkohollagen (2010:1622) i de delar det avser 8 kap. 4 § och antar lagförslaget i övrigt.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:4075 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 1 och bifaller delvis proposition 2025/26:221.

Ställningstagande

Skyddet för folkhälsan ska enligt oss vara grunden för den svenska alkoholpolitiken. I motsats till detta har regeringen i sitt lagförslag helt och hållet utgått från näringspolitiska intressen. Detta urholkar alkohollagstiftningens syfte som skyddslagstiftning. Det avviker också från uttalanden i tidigare förarbeten om att alkoholpolitiska hänsyn bör ges företräde om dessa ställs mot företagsekonomiska eller näringspolitiska hänsyn.

Det finns behov av att reformera den svenska alkohollagstiftningen och vi motsätter oss inte hela regeringens förslag. Däremot är vi starkt kritiska till att förslaget har baserats på en undermålig utredning och vi anser att viktiga konsekvensanalyser saknas. Ett exempel är konsekvenserna av förslaget om att avskaffa kravet på att cateringverksamheter ska ha ett eget kök för tillredning av mat för att få ett stadigvarande serveringstillstånd. Ett stadigvarande tillstånd ska även fortsättningsvis förutsätta att cateringverksamheten omfattar servering av färdiglagad mat. Samtidigt avskaffas kravet på matservering för att bevilja ett tillfälligt serveringstillstånd i slutna sällskap. Därmed öppnas ett utrymme för att tillåta catering av enbart alkohol. Vi ser det inte som uteslutet att kommunerna kommer att tillämpa denna bestämmelse olika och att det kan leda till nya krav på förtydliganden och förenklingar av lagstiftningen, vilket i förlängningen skulle kunna innebära ett hot mot det svenska detaljhandelsmonopolet.

Vi anser att risken för en sådan utveckling bör undvikas och föreslår därför att riksdagen ska avslå regeringens förslag i den del det avser att avskaffa kravet i 8 kap. 4 § alkohollagen på att den som bedriver cateringverksamhet ska ha ett eget kök för tillredning av mat för att få ett stadigvarande serveringstillstånd.

2. Tidsbegränsning, punkt 2 (S, V)

av Karin Sundin (S), Mikael Dahlgvist (S), Anna Vikström (S), Gustaf Lantz (S), Karin Rågsjö (V) och Dzenan Cisija (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:4075 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 2.

Ställningstagande

Regeringen beskriver sitt förslag som en okomplicerad regelförenkling med enbart marginell påverkan på den totala alkoholkonsumtionen. I själva verket innebär regeländringen en genomgripande omläggning av den svenska alkoholpolitiken. Denna omläggning görs utan någon djupare analys av konsekvenserna i form av skadlig inverkan på folkhälsan, risken för försämrad ordning och säkerhet samt sociala skadeverkningar. Det finns också risk för att fler oseriösa och kriminella aktörer tar sig in på marknaden och snedvrider konkurrensen i branschen.

Vi anser att regeringen med tanke på förslagets bristfälliga beredning och potentiellt omfattande konsekvenser borde ha föreslagit en temporär lagändring med en inledande giltighetstid på två år. Genom att följa upp och utvärdera effekterna under den temporära tillämpningen skulle riksdagen få ett mer gediget underlag för att kunna ta ställning till en eventuellt förlängd provotid eller en permanent lagändring.

Regeringen bör följaktligen återkomma skyndsamt till riksdagen med ett lagförslag som innebär en återställning fr.o.m. den 1 juni 2028 av de krav som avskaffas i och med den nu aktuella propositionen. Under den temporära tillämpningen kan riksdagen besluta att senarelägga eller helt upphäva återställningen om det bedöms lämpligt med tanke på resultaten av utvärderingen av effekterna av de slopade kraven. Denna metod tillämpas i införandet av gårdsförsäljningen. Metoden bör tillämpas även när kraven på eget kök och matservice för att bevilja serveringstillstånd avskaffas.

3. Utvärdering, punkt 3 (S, V)

av Karin Sundin (S), Mikael Dahlqvist (S), Anna Vikström (S), Gustaf Lantz (S), Karin Rågsjö (V) och Dzenan Cisija (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:4075 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 3.

Ställningstagande

I propositionen aviserar regeringen uppdrag till en eller flera myndigheter att följa upp och utvärdera avskaffandet av köks- och matkraven för alkoholserving. Det är positivt att regeringen ser behovet av uppföljning och utvärdering. Vi skulle dock vilja ha en mer omfattande och långsiktig uppföljning och utvärdering än den som aviseras i propositionen. Det skulle behövas både för att kompensera för regeringens bristfälliga konsekvensanalys och för att kunna följa effekterna över en längre tid.

Utöver detta föreslår vi att regeringen gör en första snabb utvärdering av erfarenheterna från de första tre månaderna med de nya reglerna, dvs. omedelbart efter utgången av augusti 2026. Denna snabba utvärdering behövs oavsett hur riksdagen ställer sig till den utvärdering under de första två åren inom ramen för en temporär lagändring som vi föreslår i betänkandets reservation 2.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2025/26:221 Slopade matkrav för serveringstillstånd:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i alkohollagen (2010:1622).

Följdmotionen

2025/26:4075 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S):

1. Riksdagen avslår förslaget till ändring i 8 kap. 4 § alkohollagen (2010:1622) om att kravet på eget kök vid cateringverksamhet avskaffas.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förslagen i propositionen om slopade matkrav för serveringstillstånd i ett första skede bör införas temporärt i två år för att kunna utvärderas och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den föreslagna utvärderingen även bör innefatta en snabb utvärdering av effekterna av slopade krav efter sommaren 2026 och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i alkohollagen
(2010:1622)

Härigenom föreskrivs i fråga om alkohollagen (2010:1622)¹
dels att 8 kap. 15 § ska upphöra att gälla,
dels att 8 kap. 4 och 8 §§ ska ha följande lydelse,
dels att rubriken närmast före 8 kap. 14 § ska lyda ”Lokaler”.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.4 §²

Den som bedriver cateringverksamhet för slutna sällskap kan meddelas stadigvarande serveringstillstånd under förutsättning att den lokal där serveringen äger rum för varje tillfälle anmäls till och godkänns av kommunen.

Den som bedriver cateringverksamhet ska ha ett eget kök för tillredning av mat för att få stadigvarande serveringstillstånd.

8 §³

Servering av folköl får, med de inskränkningar som föreskrivs i denna lag, ske om verksamheten bedrivs i sådana lokaler eller andra utrymmen i byggnader eller transportmedel som

1. ingår i anläggningar som är godkända enligt föreskrifter meddelade med stöd av 7 § 1 livsmedelslagen (2006:804) eller registrerade enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien, och

2. är avsedda för stadigvarande verksamhet med livsmedel *och där* 2. är avsedda för stadigvarande verksamhet med livsmedel.
mat serveras samtidigt.

Trots första stycket får folköl serveras i sådana fall som anges i 1 a §, 1 b § eller av den som innehar serveringstillstånd.

Den som avser att bedriva servering av folköl ska anmäla verksamheten hos den kommun där serveringen ska ske. Servering får inte påbörjas innan anmälan har gjorts. Vad nu sagts gäller inte i fall som avses i 1 a §, 1 b § eller den som har serveringstillstånd.

Den som är anmälningsskyldig enligt tredje stycket ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över serveringen. För egenkontrollen ska det finnas ett för verksamheten lämpligt program.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2026.

¹ Senaste lydelse av 8 kap. 15 § 2012:205.

² Ändringen innebär att andra stycket tas bort.

³ Senaste lydelse 2012:205.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för överträdelser som har skett före ikraftträdandet.